

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aleksandra Mitros
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Żarkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2014 r. w S.

sprawy z wniosku Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

z udziałem zainteresowanych M. D. (1), S. D. (1), A. F. (1), A. G. (1) i M. K. (1)

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołań Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 30 września 2013 roku nr (...)

z dnia 30 września 2013 roku nr (...)

z dnia 30 września 2013 roku nr (...)

z dnia 30 września 2013 roku nr (...)

z dnia 30 września 2013 roku nr (...)

I. oddała odwołania;

II. zasądza od Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz M. D. (1) kwotę 30 (trzydziestu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu

III. zasądza od Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz S. D. (1) kwotę 30 (trzydziestu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu

IV. zasądza od Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 300 (trzystu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że M. D. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek spółką z o.o. (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 19 października 2010 roku do 14 grudnia 2010 roku, od 2 stycznia 2011 roku do 31 marca 2011 roku oraz od 2 maja 2011 roku do 31 lipca 2011 roku. Podstawą do wydania takiej decyzji były ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatnika, w toku którego ustalono, że płatnika oraz M. D. (1) w okresach od 19 października 2010 roku do 14 grudnia 2010 roku, od 2 stycznia 2011 roku do 31 marca 2011 roku oraz od 2 maja 2011 roku do 31 lipca 2011 roku łączyły umowy cywilno-prawne, których przedmiotem było: murowanie ścianek - 426 m², fugowanie klinkieru 120 m², murowanie klinkieru 320 m² w B. ul. (...), transport zaprawy – 46 m², zbrojenie ścian 13 ton, izolacja fundamentów – 165 m² w S..

Decyzją z dnia 30 września 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że A. F. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek spółką z o.o. (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 2 lutego 2009 roku do 31 maja 2009 roku, od 1 czerwca 2009 roku do 31 lipca 2009 roku, od 1 października 2009 roku do 30 października 2009 roku, od 2 listopada 2009 roku do 30 listopada 2009 roku, od 1 grudnia 2009 roku do 9 grudnia 2009 roku. Podstawą do wydania takiej decyzji były ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatnika, w toku którego ustalono, że płatnika oraz A. F. (1) w okresach od 2 lutego 2009 roku do 31 maja 2009 roku, od 1 czerwca 2009 roku do 31 lipca 2009 roku, od 1 października 2009 roku do 30 października 2009 roku, od 2 listopada 2009 roku do 30 listopada 2009 roku, od 1 grudnia 2009 roku do 9 grudnia 2009 roku łączyły umowy cywilno-prawne, których przedmiotem było: zmiatanie i porządkowanie placu budowy 420 m², przygotowanie zaprawy murarskiej 5 m³ na obiekcie bud. D, szpital ul. (...) w S., zmiatanie i porządkowanie placu budowy, przygotowanie zaprawy murarskiej w szpitalu przy ul (...) w S., wykonanie izolacji z PE na gruncie pod chudy beton - 583 m², gruntowanie pod izolację przeciwwilgociową pionową ścianę (...) 3K - 354 m², izolacje przeciwwilgociowa ścian (...) 35 m² na obiekcie ZUS w S. ul. (...), skrócenie podpór do szalunków stropowych – 160 kpl 9.320 szt.), izolacje przeciwwilgociowe z folii PE – 130 m² na obiekcie ZUS w S. ul. (...), oczyszczanie płyt szalunku stropowego z zaprawy, z wyciągnięciem gwoździ 740 m².

Decyzją z dnia 30 września 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że A. G. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek spółką z o.o. (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 26 kwietnia 2011 roku do 16 maja 2011 roku, od 2 maja 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 8 lipca 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 5 sierpnia 2011 roku do 30 sierpnia 2011 roku. Podstawą do wydania takiej decyzji były ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatnika, w toku którego ustalono, że płatnika oraz A. G. (1) w okresach od 26 kwietnia 2011 roku do 16 maja 2011 roku, od 2 maja 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 8 lipca 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 5 sierpnia 2011 roku do 30 sierpnia 2011 roku łączyły umowy cywilno-prawne, których przedmiotem było: mycie okien 135 m², sprzątanie pomieszczeń 426 m², sprzątanie, mycie okien 165 m, mycie podłogi 1640 m² w B. przy ul (...), prace porządkowe mycie okien, posadzek, pomieszczeń sanitarnych na obiekcie w B. przy ul. (...), mycie okien 75 m², mycie okien drzwi 26m², mycie podłogi 456 m² w B. przy ul. (...).

Decyzją z dnia 6 grudnia 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że M. K. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek spółką z o.o. (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 stycznia 2011 roku, od 1 marca 2011 roku do 31 maja 2011 roku. Podstawą do wydania takiej decyzji były ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatnika, w toku którego ustalono, że płatnika oraz M. K. (1) w okresach od 1 stycznia 2011 roku do 31 stycznia 2011 roku, od 1 marca 2011 roku do 31 maja 2011 roku łączyły umowy cywilno-prawne, których przedmiotem było: układanie dokumentów 84 akt, mycie okien 365 m², mycie podłóg 1232

m² na obiekcie budynek ZUS przy ul. (...)w S., malowanie ścian 654 m², szpachlowanie ścian 321 m², malowanie 45m, S.A. (...), bud. (...).

Decyzją z dnia 30 września 2013 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że S. D. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek spółką z o.o. (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 7 marca 2011 roku do 29 kwietnia 2011 roku, od 2 maja 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 11 czerwca 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 1 sierpnia 2011 roku do 31 sierpnia 2011 roku, od 7 września 2011 roku do 29 września 2011 roku, od 5 października 2011 roku do 28 października 2011 roku, od 7 listopada 2011 roku do 29 grudnia 2011 roku. Podstawą do wydania takiej decyzji były ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatnika, w toku którego ustalono, że płatnika oraz S. D. (1) w okresach od 7 marca 2011 roku do 29 kwietnia 2011 roku, od 2 maja 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 11 czerwca 2011 roku do 31 lipca 2011 roku, od 1 sierpnia 2011 roku do 31 sierpnia 2011 roku, od 7 września 2011 roku do 29 września 2011 roku, od 5 października 2011 roku do 28 października 2011 roku, od 7 listopada 2011 roku do 29 grudnia 2011 roku łączyły umowy cywilno-prawne, których przedmiotem było: wykonanie podbitki 46 m², szpachlowanie ścian 165 m², betonowanie stropów 14 m², zagęszczanie ziemi 260 m², transport ziemi 46 m³, zagęszczanie ziemi 620 m², transport ziemi 32 m³, betonowanie posadzki 632 m, niwelacja terenu 165 m², murowanie ścian 326 m², murowanie ścian 48 m², betonowanie posadzki 84 m², kładzenie papy 266 m², kopanie rowów 36 m, zagęszczenie terenu 248 m², malowanie belek 48 m² w S..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że spółka (...) zawarła z zainteresowanymi umowy na wykonanie czynności, które nie prowadziły do konkretnego indywidualnie oznaczonego rezultatu. Ponadto płatnik nie wykazał trwałego, twórczego i niepowtarzalnego efektu pracy wykonawcy, wobec czego umowa, której przedmiotem są wspomniane czynności, wyczerpuje znamiona umowy zlecenia.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się Zakład (...) spółka z o.o. w S., która w odwołaniach od decyzji wniosła o ich uchylenie oraz o zasądzenie od ZUS na jej rzecz kosztów postępowania – w tym kosztów zastępstwa procesowego – według norm przepisanych. Odwołująca zarzuciła organowi rentowemu naruszenie art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ustalenie przez organ administracji publicznej w toku postępowania administracyjnego istnienia pomiędzy ubezpieczonymi, a spółką (...) stosunku prawnego – umowy zlecenia, w sytuacji, gdy organ ten nie jest uprawniony do ustalenia charakteru umowy cywilnoprawnej; naruszenie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej poprzez przedwczesne określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Odwołująca zarzuciła organowi rentowemu również błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez uznanie, że umowy o dzieło zawarte pomiędzy skarżącą a zainteresowanymi stanowiły w istocie umowy o zlecenia, w sytuacji gdy całość okoliczności związanych ze stosunkiem prawnym nawiązanym pomiędzy stronami świadczy, że wolą stron tej umowy było zawarcie umowy o dzieło; naruszenie prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 i art. 83 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie tj. wydanie decyzji stwierdzającej, że zainteresowani podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu w/w umów oraz ustalającej podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia w oparciu o przychód przez nich uzyskiwany w sytuacji, gdy osoby te będąc zatrudnione u skarżącej na podstawie umowy o dzieło nie podlegały obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Wskazując na specyfikę prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług budowlanych, skarżąca podniosła, iż nie może w ramach zawartej umowy o roboty budowlane zlecić wykonania poszczególnych elementów budowy osobom trzecim na zasadzie umowy starannego działania (umowy zlecenia, świadczenia usług), bowiem ten rodzaj umowy nie prowadzi do osiągnięcia zamierzonego w umowie z inwestorem celu i tym samym naraża spółkę na niewykonanie zobowiązania wynikającego z umowy. Skarżąca wskazała, iż wszystkie prace dotyczące poszczególnych elementów stanowiących części procesu budowlanego jakie zlecała musiały być zgodne z dokumentacją projektową, przepisami prawa budowlanego, w związku z czym nie mogły być wykonane jedynie z należytą starannością. Zdaniem skarżącej jedyną umową, która gwarantowała, aby wykonywane elementy obiektu budowlanego spełniały warunki określone dokumentacją projektową oraz przepisami prawa budowlanego była umowa o dzieło. Odwołująca wskazała, iż wszystkie elementy składowe obiektu budowlanego

mają z góry określone parametry i właściwości wynikające z przepisów prawa budowlanego oraz dokumentacji projektowej, a ich osiągnięcie przez strony jest pewne, z tego względu że jest określone w projekcie i objęte pozwoleniem na budowę. Wykonane w ramach robót budowlanych elementy obiektu budowlanego mają charakter samoistny, materialnie wyodrębniony, każdy z tych elementów może podlegać odbiorowi, a w przypadku stwierdzenia wad zlecający może żądać ich usunięcia, ewentualnie obniżyć należne z tego tytułu wynagrodzenie w oparciu o wartość stwierdzonych usterek. Jak wskazała skarżąca fakt czy dany rezultat został osiągnięty jest prosty do ustalenia. Wystarczy w toku odbioru sprawdzić czy wykonana praca spełnia wymogi określone w projekcie. W przypadku umowy o roboty budowlane staranne wykonanie określonych robót prowadzi zawsze do stworzenia materialnego dzieła, najpierw w zakresie poszczególnych elementów obiektu, a następnie obiektu budowlanego jako całości o właściwościach i parametrach określonych w dokumentacji projektowej i przepisach prawa budowlanego. Jak wskazała skarżąca każdy rodzaj prac wykonywanych w toku realizacji umowy o roboty budowlane, począwszy od wymurowania ściany, wykonania instalacji jest z góry określony przez przepisy prawa budowlanego i zmierza do osiągnięcia konkretnego rezultatu, który to rezultat składa się na ostateczny rezultat umowy o roboty budowlane. Spółka podniosła, iż z uwagi na specyfikę robót budowlanych nadzór sprawowany był przez ustanowionego na danej budowie kierownika budowy, który dokonywał formalnej oceny czy zleceniobiorca wykonał przedmiot umowy oraz czy przedstawiony przez niego element budowy wykonany został zgodnie z projektem i przepisami prawa budowlanego. Zdaniem skarżącej nie można uznać, iż o charakterze zawartych umów przesądza okoliczność, iż zatrudnione osoby nie posiadały szczególnych kwalifikacji. Dla realizacji umowy liczył się sam fakt posiadania faktycznych i praktycznych umiejętności do wykonania dzieła.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych powtarzając argumentacją zawartą w skarżonych decyzjach.

Sąd ustalił, co następuje:

Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług budowlanych, remontów i nowych inwestycji. Ponad 90% inwestycji stanowią zamówienia publiczne.

Niesporne, a nadto:

- protokół przesłuchania M. R. – k. 235-243 akt kontroli

W latach 2008-2010 w sytuacji gdy zagrożone było dochowanie uzgodnionych z inwestorem terminów przewidzianych na wykonanie określonych robót spółka (...) zawierała umowy cywilnoprawne z wykonawcami, aby przyspieszyć prace. Okresy na jakie zawierano umowy cywilnoprawne były uzależnione od harmonogramu ustalonego między wykonawcą i inwestorem i bieżących potrzeb na budowie.

Werbowanie osób, z którymi zawierano umowy następowało poprzez ogłoszenia w prasie, w internecie oraz z polecenia. Umowy zawierano również z osobami, które wcześniej już pracowały na rzecz spółki (...). Płatnik, podpisując z zainteresowanymi umowy, nie wymagał od nich udokumentowania kwalifikacji, wystarczyły mu słowne deklaracje.

Prace wykonywane na rzecz płatnika zarówno przez osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę i umów cywilnoprawnych nie różniły się od siebie.

Umowy o dzieło zawierano dlatego, że takie były dyspozycje prezesa spółki. Umowy o dzieło zawierano de facto w celu sprawdzenia umiejętności. Zdarzało się, że z osobami, które sumiennie i rzetelnie wykonywały prace w ramach umów cywilnoprawnych podpisywano następnie umowy o pracę. Ich obowiązki wówczas nie ulegały zmianie.

Dowód:

- protokół przesłuchania M. R. – k. 235-244 akt kontroli

- protokół przesłuchania świadka P. B. – k. 279-281 akt kontroli
- protokół przesłuchania świadka Z. G. (1) (kierownik budowy)– k. 283-286 akt kontroli
- protokół przesłuchania świadka K. K. (1) (kierownik budowy)– k. 287-289 akt kontroli

O tym ile godzin będzie zainteresowany pracował oraz ile metrów kwadratowych wykonał płatnik kierownik Z. G. (1) dowiadywał się dopiero po wykonaniu zleconych zainteresowanym prac i dopiero wówczas – w oparciu o rzeczywiście wykonane prace - w umowach dopisywany był ich przedmiot. Przy omawianiu warunków zatrudnienia ustalana była tylko wartość godziny pracy (głównie sprzątanie i prace niewymiarowe) oraz metra kwadratowego (szpachlowanie, malowanie). Na budowach, gdzie majstrem był K. K. (1) on sam odnotowywał rano czas pracy pracowników.

Dowód:

- zeznania świadka Z. G., k. 74-75;
- zeznania świadka K. K. k.75-76.

Za prawidłowe wykonanie usług budowlanych wobec inwestora odpowiadała wyłącznie (...). Płatnik nie byłby w stanie ustalić, jaki fragment budowy wykonali zainteresowani.

Dowód:

- zeznania świadka Z. G., k. 74-75;

Na budowach, gdzie majstrem był K. K. (1) (ul. (...) w S., szpital w Z., szpital przy ul. (...) –II etap) on sam odnotowywał rano przyjście pracowników i osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych i prowadził rejestr czasu pracy wykonawców. Na bieżąco rozdzielał wszystkim pracę i sprawował bieżący nadzór nad pracami wykonywanymi na budowie. Jeśli były pilne prace do wykonania, to kierował do niej osoby wykonujące inne mniej pilne prace.

Dowód:

- zeznania świadka K. K. k.75-76.

W dniu 1 stycznia 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i M. K. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „ układanie dokumentów 84 akt, mycie okien 365 m², mycie podłóg 1232 m² na obiekcie: budynek ZUS przy ul. (...) w S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 stycznia 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 1 980,00 zł płatne w terminie 21 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

M. K. (1) rozpoczął pracę o godzinie 7 rano. Pracę przydzielał mu kierownik, który sprawował nad nim bezpośredni nadzór. Wynagrodzenie wypłacał mu kierownik, po tym jak ocenił jaką pracę wykonał. Gdy praca jaką wykonał była trudniejsza, otrzymywał wyższe wynagrodzenie. Zainteresowany zawsze pracował z drugą osobą, pełniąc funkcję pomocnika.

Płatnik wystawił zainteresowanemu M. K. rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 1.980,00 brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanemu kwotę określoną w rachunku w dniu 11 lutego 2011 roku.

Niesporne, a nadto:

- umowa z 1.01.2011 r. – k. 3105 akt kontroli
- rachunek – k. 3107 akt kontroli
- zeznania M. K., k. 73 w zw. z k. 76 akt sądowych

W dniu 26 kwietnia 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. G. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „mycie okien 135 m², sprząatanie pomieszczeń 426 m, B. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 16 maja 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 1 800,00 zł płatne w terminie 21 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 2 maja 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. G. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „sprząatanie mycie okien 165 m mycie podłogi 1 640 m² B. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 lipca 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 6 300 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 8 lipca 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. G. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „prace porządkowe, mycie okien, posadzek, pomieszczeń sanitarnych na obiekcie B. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 lipca 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 2 530,00 zł płatne w terminie 21 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 5 sierpnia 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. G. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „mycie okien 75 m², mycie drzwi 26 m², mycie podłogi 456 m² B. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 30 sierpnia 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 2 856,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

A. G. (1) pracowała dla (...) w B.. W ramach ww. umów A. G. (1) sprzątała po remontach - myła okna i podłogi. Innych czynności nie wykonywała. Nad jej pracą stały nadzór sprawowali kierownik Z. G. oraz K. K. (1). Na początku pracy A. G. (1) ustaliła z kierownikiem Z. G. (1), że otrzymywać będzie wynagrodzenie za tyle godzin ile będzie pracować. W Centrum w B. płatnik prowadził listę obecności, na której wpisane były wszystkie osoby wykonujące w tym budynku pracę dla płatnika. Należało wpisać godzinę przyścia i wyjścia z pracy. Zainteresowana również dokonywała wpisów na liście. Od tego zależało jej wynagrodzenie.

Płatnik wystawiła rachunki w dniach: 29 kwietnia 2011 roku na kwotę 333,00 zł brutto, 31 maja 2011 roku na kwotę 2 991,00 zł brutto, 30 czerwca 2011 roku na kwotę 2 588,00 zł brutto, 29 lipca 2011 roku na kwotę 2 529,00 zł brutto, 31 sierpnia 2011 roku na kwotę 2 856,00 zł brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanej powyższe wynagrodzenie.

Niesporne, a nadto dowody:

- umowa z 26.04.2011 r. – k. 1785 akt kontroli
- umowa z 2.05.2011 r. – k. 1789 akt kontroli

- umowa z 8.07.2011 r – k. 1795 akt kontroli
- umowa z 5.08.2011 r. – (...) akt kontroli
- rachunki – k. 1787, 1791, 1793, 1797, 1801 akt kontroli
- zeznania A. G., k. 71 w zw. z k.76 akt sądowych

W dniu 19 października 2010 roku (...) sp. z o.o. w S. i M. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „murowanie ścian 426 m², fugowanie klinkieru 120 m², murowanie klinkieru 320 m² B. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 14 grudnia 2010 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 9 750,00 zł płatne w terminie 21 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 2 stycznia 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i M. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „murowanie ścian 12 cm 21 m², tynkowanie ścian 654 m² B. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 marca 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 8 900,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 2 maja 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i M. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „transport zaprawy 46 m³, zbrojenie ścian 13 ton, izolacje fundamentów 165 m² S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 lipca 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 7 600,00 zł płatne w terminie 21 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

M. D. (1) wykonywał pracę dla (...) w B.i w S.. Pracę rozpoczynał o godzinie 7, a kończył o godzinie 17. W ramach ww. umów ubezpieczony wykonywał prace murarskie (układał klinkier), tynkarskie i zbrojeniowe (zbrojenie ścian), wylewał również schody. Wszystkie te prace zainteresowany wykonywał zespołowo. Nad jego pracą nadzór sprawował majstrowie i kierownik Z. G. (1). Poza pierwszą umową o dzieło, pozostałe podpisywał przy wypłacie wraz z rachunkiem.

Płatnik wystawił M. D. (1) rachunki w dniach: 29 października 2010 roku na kwotę 1 232,00 zł brutto, 30 listopada 2010 roku na kwotę 2 780,00 zł brutto, 30 grudnia 2010 roku na kwotę 1 741,00 zł brutto, 31 stycznia 2011 roku na kwotę 1980,00 brutto, 28 lutego 2011 roku na kwotę 1 390 zł brutto, 31 marca 2011 roku na kwotę 1 530,00 zł brutto, 29 kwietnia 2011 roku na kwotę 1 793,00 zł brutto, 30 czerwca 2011 roku na kwotę 1 968,00 zł brutto, 31 maja 2011 roku na kwotę 2 740,00 zł brutto, 29 lipca 2011 roku na kwotę 2 535,00 zł brutto, 31 sierpnia 2011 roku na kwotę 2 301,00 zł brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanemu wymienione wyżej wynagrodzenie.

Niesporne, a nadto dowody:

- umowa z 19.10.2010 r. – k. 1307 akt kontroli
- umowa z 2.01.2011 r. – k. 1315 akt kontroli
- umowa z 2.05.2011 r – k. 1327 akt kontroli

- rachunki – k. 1309, 1311, 1313, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1329, 1331, 1333 akt kontroli

- zeznania M. D. k. 72 w zw. z k. 76 akt sądowych

W dniu 2 maja 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i S. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „zagęszczanie ziemi 2 600 m², transport ziemi 46 m³, S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 lipca 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 7 200,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 11 czerwca 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i S. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „zagęszczanie ziemi 620 m², transport ziemi S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 lipca 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 4 900 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 1 sierpnia 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i S. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „betonowanie posadzki 632 m², niwelacja terenu ziemi 165 m² S. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 sierpnia 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 1 898,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 7 września 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i S. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „murowanie ścian 24 cm 326 m², murowanie ścian 12 cm 48 m², S. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 29 września 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 1 968,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 5 października 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i S. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „betonowanie posadzki 84 m², kładzenie papy 266 m² S. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 28 października 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 2 231,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 7 listopada 2011 roku (...) sp. z o.o. w S. i S. D. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „kopanie rowów 36 m², zagęszczanie terenu 248 m², malowanie belek 48 m², S. ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 29 grudnia 2011 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 4 504,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

S. D. (1) w ramach ww. umów pracował w (...) w B. (przez pół roku), następnie w S. przy budowie budynku dla Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz przy remoncie szpitala przy ul. (...). Zainteresowany pracował od godziny 7 do godziny 17-18. Nad jego pracą stały nadzór sprawowali kierownik i majstrowie.

Płatnik wystawił zainteresowanemu rachunki w dniach: 31 marca 2011 roku na kwotę 2 553,00 zł brutto, 29 kwietnia 2011 roku na kwotę 2 418,00 zł, 31 maja 2011 roku na kwotę 2 687,00 zł brutto, 30 czerwca 2011 roku na kwotę 2 436,00 zł brutto, 29 lipca 2011 roku na kwotę 2 377,00 zł brutto, 31 sierpnia 2011 roku na kwotę 1 898,00 zł brutto, 30 września 2011 roku na kwotę 1 968,00 zł brutto, 31 października 2011 roku na kwotę 2 231,00 zł brutto, 30 listopada 2011 roku na kwotę 2 004,00 zł brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanemu wskazane wyżej wynagrodzenie.

Niesporne, a nadto dowody:

- umowa z 2.05.2011 r. – k. 1367 akt kontroli
- umowa z 11.06.2011 r. – k. 1371 akt kontroli
- umowa z 1.08.2011 r – k. 1377 akt kontroli
- umowa z 7.09.2011 r. – k. 1381 akt kontroli
- umowa z 5.10.2011 r. – k. 1385 akt kontroli
- umowa z 7.11.2011 r. – k. 1389 akt kontroli
- rachunki – k. 1363, 1365, 1369, 1373, 1375, 1379, 1383, 1387, 1391 akt kontroli
- zeznania S. D., k. 71-72, w zw. z k. 76 akt sądowych

W dniu 2 lutego 2009 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. F. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „zamiatanie porządkowanie placu budowy 420 m², przygotowanie zaprawy murarskiej 5m³ na obiekcie B.. D. w szpitalu przy ul. (...) w S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 maja 2009 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 4 780,00 zł płatne w terminie 10 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 1 czerwca 2009 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. F. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „zamiatanie i porządkowanie placu budowy- m², przygotowanie zaprawy murarskiej - m³ na obiekcie B.. D. w Szpitalu przy ul. (...) w S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 31 lipca 2009 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 6 300,00 zł płatne w terminie 10 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 1 października 2009 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. F. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „izolacje z folii PE na gruncie pod chudy beton – 583 m², gruntowanie pod izolację p. wilg. pionową ścian (...) 3K – 351 m², izolacja p.wilg. ścian (...)10 – 354 m² na obiekcie: inspektorat miejski ZUS w S. przy ul. (...)”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 30 października 2009 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 2 800,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy

wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 2 listopada 2009 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. F. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „skręcenie podpór do szalunków stropowych – 160 kpl (320 szt.), izolacje przeciwwilgociowe z folii PE – 130 m², wykonanie schodów drewnianych – 2 kp na obiekcie budynek ZUS przy ul. (...) w S.”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 30 listopada 2009 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 3 270,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W dniu 1 grudnia 2009 roku (...) sp. z o.o. w S. i A. F. (1) zawarli umowę zatytułowaną „o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „oczyszczenie płyt szalunku stropowego z zaprawy, z wyciągnięciem gwoździ – 740 m²”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 9 grudnia 2009 roku. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 2 570,00 zł płatne w terminie 14 dni od otrzymania rachunku. W umowie wskazano przy tym, że w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania dzieła zamawiająca ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umówionej kwoty. Dodatkowo w umowie przewidziano rozliczenie umowy częściowo, po przedstawieniu rachunku przez wykonawcę.

W ramach ww. umów A. F. (1) pracował w szpitalu przy ul. (...) oraz w budynku ZUS-u w Z., gdzie zajmował się wykonywaniem prac porządkowych, wywożeniem gruzu, robieniem zaprawy. Innych prac nie wykonywał. O tym co miał robić danego dnia, dowiadywał się tego samego dnia od majstra.

Płatnik wystawił dla zainteresowanego rachunki w dniach: 28 lutego 2009 roku na kwotę 275,00 zł brutto, 31 marca 2009 roku na kwotę 2 348,00 zł brutto, 30 kwietnia 2009 roku na kwotę 1 087,00 zł brutto, 29 maja 2009 roku na kwotę 1 063,00 zł brutto, 30 czerwca 2009 roku na kwotę 1 635,00 zł brutto, 31 lipca 2009 roku na kwotę 824,00 zł brutto, 31 sierpnia 2009 roku na kwotę 1 869,00 zł brutto, 30 września 2009 roku na kwotę 1 779,00 zł brutto, 30 października 2009 roku na kwotę 613,00 zł brutto, 30 listopada 2009 roku na kwotę 1 227,00 zł brutto, 31 grudnia 2009 roku na kwotę 467,00 zł brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanemu wskazane wyżej wynagrodzenie.

Dowód:

- umowa z 2.02.2009 r. – k. 95 akt sądowych
- umowa z 1.06.2009 r. – k. 100 akt sądowych
- umowa z 1.10.2009 r. – k. 105 akt sądowych
- umowa z 2.11.2009 r. – k. 107 akt sądowych
- umowa z 1.12.2009 r. – k. 109 akt sądowych
- rachunki – k. 96, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 106, 108, 110 akt sądowych
- zeznania A. F., k. 73-74 w zw. z k. 76 akt sądowych

Codziennie rano przed rozpoczęciem prac zarówno pracownicy, jak i osoby, z którymi zawarto umowy cywilnoprawne, były instruowane o konkretnych zadaniach na dany dzień przez kierownika budowy lub majstra budowy. Bieżące wykonywanie prac podlegało stałemu codziennemu nadzorowi i kontroli. Nadzór bezpośredni nad wykonywaniem prac sprawował kierownik budowy oraz majstrowie budowy.

Dowód:

- zeznania Z. G., k. 74-75
- zeznania K. K., k. 75-76
- zeznania A. G., k. 71 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania S. D., k. 71-72 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania M. D. k. 72 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania M. K., k. 72-73 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania A. F., k. 73-74 w zw. z k. 76 akt sądowych

Zainteresowani nie mogli wykonywać powierzonych im prac budowlanych w dowolnym, samodzielnie ustalonym czasie, nie mogli swobodnie rozkładać czasu pracy potrzebnego ich zdaniem na wykonanie powierzonych obowiązków w terminie określonym w umowach o dzieło. Zainteresowani nie mogli zlecać wykonania powierzonych im prac osobom trzecim.

Zainteresowani podczas wykonywania prac współpracowali z innymi osobami zatrudnionymi przez płatnika.

Wszystkie pracujące na rzecz płatnika osoby, zarówno pracownicy zatrudnieni na podstawie umów o pracę, jak i na podstawie umów cywilnoprawnych przychodziły do pracy na teren budów codziennie od poniedziałku do piątku o stałej godzinie: rano godzina 7.00/8.00. Swoje obowiązki wykonywali przez co najmniej 8 godzin dziennie - do godziny 15.00 lub 17.00. Zainteresowani nie mogliby wykonywać powierzonych im prac w innych godzinach niż godziny wskazane przez kierownika czy majstra budowy.

Kierownik budowy prowadził ewidencję czasu pracy. Zainteresowani podpisywali listy obecności. Zainteresowani musieli informować kierownika budowy o nieobecności w danym dniu. Wynagrodzenie zainteresowanych wypłacane było raz w miesiącu i zależało wyłącznie od liczby przepracowanych w danym miesiącu godzin (według stawki godzinowej) albo wykonanych metrów kwadratowych danej pracy (według ustalonej z kierownikiem stawki za 1 metr kw.).

Dowód:

- zeznania Z. G., k. 74-75
- zeznania K. K., k. 75-76
- zeznania A. G., k. 71 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania S. D., k. 71-72 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania M. D. k. 72 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania M. K., k. 72-73 w zw. z k. 76 akt sądowych
- zeznania A. F., k. 73-74 w zw. z k. 76 akt sądowych

Zainteresowani nie zostali zgłoszeni przez płatnika do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego.

Niesporne

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania płatnika nie zasługiwały na uwzględnienie.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, oraz w sposób rzetelny, stąd też Sąd ocenił je jako wiarygodne. Sąd przesłuchał również zainteresowanych M. D. (1), S. D. (1), A. G. (1), M. K. (1), A. F. (1) - osoby zatrudnionych u płatnika na podstawie umów cywilnoprawnych oraz zawnioskowanych przez płatnika świadków - kierownika budowy Z. G. (1) oraz majstra K. K. (1) i I. B. – pracownika ds. kadrowo-administracyjnych płatnika. Zeznania tych osób Sąd uznał za szczere i wiarygodne – generalnie były zgodne ze sobą i wzajemnie się uzupełniały.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie na jakich zasadach zainteresowani wykonywali czynności określone w łączących ich z płatnikiem umowach – czy w sposób odpowiadający wykonywaniu umowy o dzieło, czy też – jak twierdził organ rentowy - umowy zlecenia (świadczenia usług). Powyższe ustalenia miały istotne znaczenie dla określenia, czy zainteresowani powinni zostać objęci – w okresach określonych w zaskarżonych decyzjach – ubezpieczeniami społecznymi, z obowiązkiem odprowadzenia przez płatnika stosownych składek.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby będące pracownikami oraz z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym nie podlega natomiast pracownik wykonujący pracę na podstawie umowy o dzieło.

Jakkolwiek ustawodawca wprowadził zasadę swobody zawierania umów, to jednak dopuszczalne jest w postępowaniu przed Sądem badanie charakteru prawnego łączącego strony stosunku prawnego. W szczególności Sąd ma obowiązek badać, czy dane postanowienia zawarte w umowie, czy też okoliczności związane z jej wykonywaniem nie wskazują, że strony zawierając danego rodzaju umowę nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej wyznaczone zgodnie z art. 353¹ k.c. m.in. przez kryteria właściwości – natury stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy.

Z mocy art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu. W wypadku wskazanej umowy cywilnoprawnej niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Jednocześnie, w wypadku umowy o dzieło bez znaczenia pozostaje rodzaj i intensywność świadczonej w tym celu pracy i staranności, przy czym wykonanie dzieła zwykle wymaga określonych kwalifikacji, umiejętności i środków. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony. Określenie to może nastąpić przy użyciu różnych metod, jak np. z zastosowaniem obiektywnych jednostek metrycznych, przez zestawienie z istniejącym wzorem, z wykorzystaniem planów, rysunków, przez opis.

Od umowy o dzieło odróżnić należy umowę o świadczenie usług (art. 750 k.c.), do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Spełnieniem świadczenia jest samo działanie w kierunku osiągnięcia danego rezultatu. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 26 stycznia 2006 r., III AUa 1700/05, OSA

2008, z. 3, poz. 5, stwierdził, że jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (podobnie SN w wyroku z 3 listopada 2000 r., IV CKN 152/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 63). Należy jednak pamiętać, że – na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) – wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sam fakt więc, że zleceniodawca przeprowadza kontrolę jakości wykonania usługi (innymi słowy, bada zachowanie przez usługodawcę należytej staranności) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło. Nadzór nad wykonywaniem czynności przewidzianych umową, oraz określenie miejsca i sposobu pracy, typowe są raczej dla umowy o świadczenie usług, gdzie liczy się bieżąca staranność pracy i wykonywanie poszczególnych czynności zgodnie ze wskazaniem kontrahenta i w sposób przez niego oznaczony, nie zaś dla umowy o dzieło, gdzie liczy się jedynie rezultat w postaci wykonanego dzieła. W przypadku umowy o dzieło występuje większa swoboda organizacyjna wytwórcy. W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że umowę której przedmiotem są usługi w szerokim tego słowa znaczeniu nie można uznać za umowę o dzieło, lecz umowę o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 315/07, LEX nr 470956). W wyroku z dnia 19 marca 2008 r. (sygn. akt I ACa 83/08, Lex nr 466437) Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyjaśnił natomiast, że wykonywanie powtarzalnych czynności - usług w pewnym przedziale czasowym, nie może zostać zakwalifikowane jako umowa o dzieło z uwagi na ciągłość czynności.

Uwzględniając przedstawioną wyżej charakterystykę tych dwóch rodzajów umów, stwierdzić należy, że treść postanowień umów łączących płatnika z M. D. (3), S. D. (1), A. F. (2), A. G. (1) oraz M. K. (1) wykazuje w przeważającym stopniu cechy umowy o świadczenie usług, a nie umowy o dzieło.

Z treści umów zawartych przez płatnika z zainteresowanymi nie wynika, aby płatnik z góry umawiał się z nimi na wykonanie określonego zindywidualizowanego dzieła. Bezsporne jest, że w ramach umów zawartych pomiędzy stronami wykonano następujące czynności: „układanie dokumentów 84 akt, mycie okien 365 m², mycie podłóg 1232 m² na obiekcie: budynek ZUS przy ul. (...) w S.”, murowanie ścian 426 m², fugowanie klinkieru 120 m², murowanie klinkieru 320 m² B. ul. (...)” murowanie ścian 12 cm 21 m², tynkowanie ścian 654 m² B. ul. (...)”. transport zaprawy 46 m³, zbrojenie ścian 13 ton, izolacje fundamentów 165 m² S., zagęszczanie ziemi 2 600 m², transport ziemi 46 m³, S., zagęszczanie ziemi 620 m², transport ziemi S.”, „betonowanie posadzki 632 m², niwelacja terenu ziemi 165 m² S. ul. (...)”, „murowanie ścian 24 cm 326 m², murowanie ścian 12 cm 48 m², S. ul. (...)”, „betonowanie posadzki 84 m², kładzenie papy 266 m² S. ul. (...) kopanie rowów 36 m², zagęszczanie terenu 248 m², malowanie belek 48 m², S. ul. (...)”, jednocześnie jednak niemożliwym było, co przyznał świadek Z. G. (1), by w momencie podpisywania tych umów, wiadomo było ile dana osoba wykona określonych w umowach metrów kwadratowych prac oraz że takie ustalenia już w momencie podpisywania umowy się w niej znajdowały. Przedmiot umowy generalnie wpisywany był już po wykonaniu prac, wcześniej wiadomo było tylko ogólnie, jakie dana osoba prace będzie wykonywać ze względu na posiadane kwalifikacje. Podkreślić należy, że wykonane przez zainteresowanych prace nie stanowiły dobra samego w sobie, były częścią większego projektu, którego realizacją zajmował się płatnik. Trzeba przy tym dodać, że jakkolwiek nie można wyłączyć, że wykonanie konkretnego elementu budynku może być przedmiotem umowy o dzieło, przy ocenie charakteru umowy w tym względzie każdorazowo należy mieć na uwadze zarówno rodzaj końcowego efektu pracy, jak również sposób jego realizacji (samodzielnie). O tym, że umowy te nie dotyczyły konkretnego dzieła - jako całości, lecz jedynie szeregu czynności zmierzających do uzyskania rezultatu – w postaci wyremontowania czy wybudowania określonego budynku, świadczy fakt, że do wykonania tego typu prac płatnik zatrudniał w tym samym czasie także inne osoby. Co znamienne, zakończenie pracy przez zainteresowanych nie musiało oznaczać zakończenia prac remontowych czy budowlanych danego budynku (obiekту), bowiem malowanie, tynkowanie na innych fragmentach ścian, montaż ościeżnic, osadzanie skrzydeł drzwiowych, ułożenie glazury itp. mogło być nadal wykonywane przez inne osoby. Tym samym, nie sposób przyjąć, że zainteresowani dostarczali płatnikowi gotowe i zindywidualizowane dzieło.

Przy analizie przedmiotu powyższych umów istotne było także to, że zainteresowani wykonywali czynności ciągle i powtarzalne, a do tego niewymagające specjalistycznej wiedzy, nadto wykonując powierzoną im pracę posługiwali się prostymi narzędziami (pędzlem, packą kielnią itp.) i w zasadzie siłą własnych rąk. Zainteresowani musieli się legitymować pewnymi umiejętnościami, sprawnością, jednak wymagania stawiane przez płatnika nie wykraczały poza zwykłe umiejętności przy pracy fizycznej.

Zwrócić również należy uwagę na fakt, że płatnik nie traktował zakresu prac określonych w konkretnych umowach w sposób sztywny, skoro zainteresowani byli kierowani w trakcie wykonywania danej pracy do innej, w danej chwili pilniejszej. Świadek K. K. (1) wskazał, że „ zdarzało się, że jedna praca była pilniejsza od innej i trzeba było ją najpierw wykonać, kierowałem do niej osobę”. Należy także podkreślić, iż w umowach łączących płatnika z A. F. (3) ich przedmiot określony jako wykonanie izolacji z folii PE na gruncie pod chudy beton, gruntowanie pod izolację p.wilg. pionową ścian (...) (umowa nr (...) z 1.10.2009 r.), skręcanie podpór do szalunków stropowych, wykonanie schodów drewnianych (umowa nr (...) z 2.11.2009 r.), nie miał nic wspólnego z rzeczywistością. A. F. (1) zeznał, iż pracując dla Fasady w 1999 roku oraz później w 2009 roku zajmował się wyłącznie wykonywaniem prac porządkowych, wywożeniem gruzu oraz przygotowywaniem zaprawy. Podkreślił, że innych prac nie wykonywał.

Przy analizie przedmiotu powyższych umów istotne było także to, że zainteresowani - przy ich realizacji pozostawali w relacji zbliżonej do podporządkowania pracowniczego. Zasada podporządkowania pracownika polega na obowiązku stosowania się do poleceń przełożonego, które pozostają w związku z wykonywaną pracą, tj. jej organizacją i przebiegiem. Kodeks pracy, normując różne rodzaje stosunków pracy, wszystkie te stosunki prawne opiera m.in. na zasadzie podporządkowania pracownika regulaminowi pracy i poleceniom pracodawcy (por. wyr. SN z 19.02.1987 r., I PR 6/87, OSN 1988/4/52). Granice podporządkowania zakreślają bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa (nie tylko prawa pracy, ale i innych gałęzi prawa, np. prawa karnego), zasady współżycia społecznego, rodzaj umówionej pracy (wyjątki zostały ściśle określone - patrz np. art. 42 § 4 oraz art. 81 § 3 k.p.) oraz zagrożenia dla zdrowia i życia (patrz art. 210 k.p.). Podporządkowanie pracownika może polegać na określeniu przez pracodawcę czasu pracy i wyznaczeniu zadań, natomiast co do sposobu ich realizacji pracownik ma pewien zakres swobody, zwłaszcza jeżeli wykonuje zawód twórczy (wyr. SN z 07.09.1999 r., I PKN 277/99, OSN 2001/1/18). Mając na uwadze powyższe Sąd zwrócił uwagę, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynikało, iż zainteresowani nie mogli wykonywać powierzonych im prac budowlanych w dowolnym, samodzielnie ustalonym czasie, nie mogli również swobodnie rozkładać czasu pracy potrzebnego ich zdaniem na wykonanie powierzonych obowiązków w terminie zakreślonym w umowach o dzieło. Zainteresowani podejmowali prace etapami, zgodnie z harmonogramem prac narzuconymi przez kierownika lub majstra budowy. To kierownik budowy jako reprezentant płatnika decydował jaki etap prac w danym dniu będą wykonywać zainteresowani. Co więcej z ustaleń stanu faktycznego wynikało, że wszystkie pracujące na rzecz płatnika osoby przychodziły do pracy na teren budów codziennie o stałej godzinie: rano przeważnie na godzinę 7.00, ewentualnie 8.00, swoje obowiązki wykonywały przez co najmniej 8 godzin dziennie - do godziny 15, ewentualnie 17.00. Nie było przy tym możliwe, aby zainteresowani wykonali powierzone im prace w innych godzinach niż godziny otwarcia budowy. Z powyższego zdaniem Sądu wynika jednoznacznie, że zainteresowani nie byli w żadnym razie samodzielni w organizacji i wykonywaniu swojej pracy (co jest cechą charakterystyczną umowy o dzieło), lecz wykonywali poszczególne czynności zgodnie ze wskazaniem płatnika i w sposób przez niego oznaczony.

Z ustaleń faktycznych wynikało również, że bieżące wykonywanie przez zainteresowanych prac podlegało stałemu codziennemu nadzorowi i kontroli. Nadzór bezpośredni nad całością budów sprawował kierownik budowy. Wszyscy zainteresowani zgodnie wskazali, iż nad ich pracą był stały nadzór albo kierownika Z. G. (1) albo majstrów. W tym miejscu podkreślenia przy tym wymaga, iż zasadniczo wykonywanie zleconych czynności pod nadzorem kierownika budowy nie przesądza o świadczeniu pracy w ramach podporządkowania pracowniczego (wyr. SN z 22.12.1998 r., I PKN 517/98, OSN 2000/4/138), pełnienie przez daną osobę funkcji kierownika budowy nie oznacza bowiem bynajmniej, że jest ona pracodawcą w rozumieniu Kodeksu pracy, a jedynie to, iż pełni ona rolę koordynującą w zakresie robót wykonywanych na danym obiekcie. Jednakże w niniejszym postępowaniu istotnym było to, że zainteresowani podlegali nie tylko nadzorowi kierownika budowy, ale prawidłowość wykonywania przez nich pracy nadzorował również majster budowy.

Nadto Sąd zwrócił uwagę, że łączący strony stosunek prawny charakteryzował się kolejną cechą znamionującą umowę o świadczenie usług oraz umowę o pracę, a nie umowę o dzieło, a mianowicie zainteresowani wykonywali swoje czynności na ryzyko pracodawcy. Po pierwsze zainteresowani wykonywali swoje obowiązki przy użyciu materiałów i narzędzi innych środków niezbędnych do wykonywania umówionych obowiązków dostarczonych przez płatnika. Po drugie to płatnik, jako wykonawca ponosił ujemne konsekwencje ewentualnych błędów i opóźnień spowodowanych przez zainteresowanych (tzw. ryzyko osobowe). W przypadku opóźnienia realizacji inwestycji inwestor odpowiedzialnością obciążylby bowiem płatnika jako wykonawcę, a nie zainteresowanego.

Kolejną cechą, jakiej stosownie do wyrażanych w orzecznictwie poglądów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie, sygn. akt III AUa 1700/05, OSA 2008, z. 3, poz. 5), oczekuje się od przedmiotu umowy o dzieło jest możliwość poddania umówionego rezultatu „dzieła” – w tym przypadku wykonanych części budynku) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, jako ważne kryterium pozwalające odróżniać tę umowę od zlecenia starannego dokonania czynności faktycznych (usług). W ocenie Sądu, jeśli chodzi o przedmiot spornych umów, bez wątplenia istniała możliwość poddania wytwarzanych przez zainteresowanych elementów budynku sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Sprawdzian ten dotyczyłby jednak elementu wykonanego co najmniej przez dwie osoby, a często przez większą liczbę osób – jak np. w przypadku prac zbrojeniowych. Nie sposób w tej sytuacji uznać, że indywidualna praca każdego zainteresowanego poddawała się ocenie - trudno byłoby ocenić, którą część wykonała dana osoba i obciążyć ją odpowiedzialnością za wadliwe wykonanie pracy. Powyższe potwierdził kierownik Z. G. (1), wskazując, iż to wyłącznie Fasada odpowiada za jakość wykonanej usługi wobec inwestora i nie byłaby w stanie ustalić dzisiaj, który z wykonawców wykonał poszczególny fragment budowy.

Dalej wskazać należy, że przyjęty system rozliczeń zainteresowanych jest charakterystyczny dla umowy o wykonywanie usług, a nie umowy o dzieło. Jak wynika z zeznań zainteresowanych oraz Z. G. (1) i K. K. (1) wynagrodzenie wypłacane było według stawki godzinowej albo według liczby wykonanych metrów kwadratowych. Wskazać należy, iż umowie o dzieło przedmiot umowy, musi być określony z góry, tj. w dniu zawarcia umowy. W przypadku zainteresowanych otrzymujących wynagrodzenie według w/w stawek należy uznać, że otrzymywali oni wynagrodzenie za rzeczywiście wymalowaną, wyszpachlowaną, wybetonowaną itp. liczbę metrów kwadratowych lub przepracowanych godzin, przy czym liczba ta nie była z góry ustalona i znana. Taka praktyka jest sprzeczna z istotą umowy o dzieło, bowiem osoba zobowiązująca się do wykonania dzieła, a więc wykonania wytworu o określonych cechach, już w momencie przystąpienia do jego wykonywania musi wiedzieć, co jest dokładnie przedmiotem umowy oraz jaka kwotę otrzyma za jego wykonanie, gdyż tylko w ten sposób może ocenić, czy zawarcie umowy będzie dla nie opłacalne. Zauważyć też należy, iż w przypadku zainteresowanych, których wynagrodzenie było określane stawką godzinową taki sposób ustalenia wynagrodzenia świadczy o tym, iż także oni otrzymywali wynagrodzenie nie za rezultat pracy, lecz za sam fakt wykonywania czynności w zakładzie.

Na koniec podkreślić należy, że analogiczne prace jak zainteresowani wykonywały również osoby zatrudnione przez płatnika w ramach umów o pracę, a zatem osoby, od których nie wymaga się wytworzenia dzieła a jedynie starannego działania. Z kolei kierownik budowy Z. G. (1) w toku przesłuchania przed organem kontroli wskazał, że „lepsi pracownicy dostawali umowę o pracę. Byli to pracownicy, którzy sumiennie i rzetelnie wykonywali swoją pracę” Przyznał przy tym, że zawierał umowy o dzieło dlatego, że takie dyspozycje dostał od prezesa.

Sama terminologia, jaką posługiwał się płatnik w umowach, określonych jako umowy o dzieło, jest bez znaczenia przy interpretowaniu i oznaczaniu faktycznego stosunku prawnego łączącego strony. Nazwa umowy nie przesądza o jej rodzaju. Jeśli bowiem nazwa nie odpowiada istocie umowy, należy badać samą treść umowy. Po przeanalizowaniu treści przedmiotowych umów oraz treści zeznań świadków i reprezentanta płatnika złożonych w toku postępowania kontrolnego prowadzonego przez organ rentowy nie ma żadnych wątpliwości, że strony łączyły umowy o wykonywanie usług zbliżone do zlecenia. W wypadku umowy o dzieło bez znaczenia jest bowiem rodzaj i intensywność świadczonych w tym celu pracy i staranności. Wykonujący dzieło działa w zasadzie samodzielnie, na swoje ryzyko, w wyniku jego pracy powstaje zindywidualizowany samoistny rezultat. Tymczasem łączący strony stosunek prawny wyróżniał się brakiem samodzielności w organizowaniu i wykonywaniu powierzonych czynności, dbaniem o bieżącą staranność

pracy i wykonywaniem poszczególnych czynności zgodnie ze wskazaniem płatnika, w sposób przez niego oznaczony i na jego ryzyko. A zatem samo dosłowne brzmienie ww. umów nie wskazuje na ich charakter prawny, dopiero treść kontraktów i sposób ich faktycznego wykonywania pozwala je odpowiednio zakwalifikować.

Odnośnie zainteresowanej A. G. (1) Sąd zwrócił uwagę, że przedmiotem umów łączących ją z płatnikiem w spornych okresach było „mycie okien 135 m², sprzątnię pomieszczeń 426 m, B.ul. (...)” sprzątnię, mycie okien 165 m, mycie podłogi 1 640 m² B.ul. (...)”, „prace porządkowe, mycie okien, posadzek, pomieszczeń sanitarnych na obiekcie B. (...) mycie okien 75 m², mycie drzwi 26 m², mycie podłogi 456 m² B.ul. (...)”. Wskazać należy, że w ramach analizowanych umów zainteresowana wykonywała na rzecz płatnika określone usługi polegające na sprzątnię placu budowy (...) w B.. Niewątpliwie podejmowane przez nią czynności były czynnościami powtarzalnymi, które wymagały starannego działania. Nie były to umowy rezultatu. Trudno za finalny rezultat uznać „sprzątnię”. Pojęcie to jest bowiem na tyle nieostre, że każdy może przypisać mu inne znaczenie, a tym samym trudno byłoby miarodajnie ustalić, czy owe „dzieło” już zostało wykonane, czy jeszcze nie. Usług tych, wykonywanych powtarzalnie w sposób ciągły nie można też przy tym zakwalifikować jako wykonywania codziennie kolejnych dzieł. Poprzez pracę A. G. (1) nie powstawał codziennie nowy, zindywidualizowany wytwór.

Podkreślić bowiem należy, że o możliwości zakwalifikowania spornej umowy jako umowy o dzieło nie przesądza fakt, że przedmiot umów został dokonkretyzowany poprzez wskazanie powierzchni sprzątnięj już przez zainteresowaną (426 m²). O ile można sobie bowiem wyobrazić, że w konkretnym przypadku usunięcie wyjątkowo uciążliwej plamy (jak np. na gruncie stanu faktycznego stanowiącego kanwę orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 20.03.1986 r., III CRN 82/86) może stanowić dzieło w rozumieniu art. 627 k.c., to jednak w przedmiotowej sprawie płatnik nie dowiódł, że zlecane zainteresowanej czynności porządkowe miały szczególny charakter i zmierzały do odzyskania świetności porządkowanego obiektu w tym sensie, że były to prace quasi-renowacyjne. Typowych czynności porządkowe, wykonywanych w powtarzalny sposób w dłuższym okresie, a polegających na umyciu okien, posprzątnię pomieszczeń, opłacanych według stawki godzinowej nie można uznać za treść umowy o dzieło.

Podsumowując, Sąd uznał, iż ocena prawna charakteru łączących płatnika z zainteresowanymi umów, dokonana przez organ rentowy, jest prawidłowa i stosownie do art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołania jako nieuzasadnione.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II, III i IV wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c. Na koszty pozwanej organu rentowego złożyło się wynagrodzenia pełnomocnika, będącego radcą prawnym. W przedmiotowej sprawie organ rentowy wygrał sprawę w całości, stąd Sąd obciążył odwołującą się spółkę oraz odwołujących się pracowników obowiązkiem zwrotu poniesionych przez organ kosztów zastępstwa radcowskiego, ustalając wysokość należności w oparciu o przepis § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 oraz § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Natomiast na koszty należne zainteresowanym od płatnika złożyły się jedynie koszty ich osobistego stawiennictwa na rozprawie. W niniejszej sprawie zainteresowani S. D. (1) i M. D. (3) stawili się na rozprawie w dniu 26 marca 2014 roku na wezwanie Sądu Okręgowego zobowiązującego ich do osobistego stawiennictwa. Tym samym przysługuje im zwrot kosztów przejazdu do Sądu. W związku z osobistym stawiennictwem każdy z zainteresowanych poniósł koszty w łącznej kwocie po 30 zł, co udokumentowali biletami.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)